

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4101-26-05/2012
P/12/193

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/12/193 – Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.

Kontroler

Jan Pawlak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83954 z dnia 2 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim, ul. Plac Tadeusza Kościuszki 2 (kod 95-070 Aleksandrów Łódzki), Regon 000532613, zwany dalej „Urzędem”.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Jacek Zbigniew Lipiński, Burmistrz Miasta Aleksandrowa Łódzkiego, zwany dalej „Burmistrzem”.

(dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocenę ogólną

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działania organów gminy w zakresie ochrony zwierząt.

Wpływ na powyższą ocenę ogólną miała waga ocen częściowych uzyskanych z wykonania zadań dotyczących zapobiegania bezdomności i opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz reagowania na przypadki znęcania się nad zwierzętami. W ramach tych zadań na pozytywną ocenę zasługują działania dotyczące:

- przeznaczenia znacznych środków finansowych na zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami,
- podejmowanych działań edukacyjno-informacyjnych, których celem było odnalezienie właścicieli bezdomnych zwierząt przebywających w schronisku i zachęcanie do ich adopcji,
- prowadzenia rejestru społecznych opiekunów kotów wolno żyjących,
- sprawowania nadzoru nad bezdomnymi zwierzętami przekazanymi do schronisk,
- poszukiwania schronisk dla bezdomnych zwierząt z terenu Gminy.

NIK zauważyła jednak, iż w realizacji zadań w zakresie organizacji opieki nad zwierzętami oraz ich finansowania stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- zlecaniu wyłapywania bezdomnych zwierząt na terenie Gminy podmiotom nieposiadającym wymaganego zezwolenia i niespełniającym wymogów określonych przepisami prawa,
- ponoszeniu wydatków na finansowanie opieki nad zwierzętami sprawowanej przez podmioty działające z naruszeniem prawa,
- finansowaniu ochrony zwierząt środkami przewidzianymi w planie wydatków na utrzymanie dróg,
- nieterminowym uchwaleniu programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na rok 2012 oraz nieujęciu niektórych elementów wymaganych art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt².

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wykonywanie obowiązków dotyczących organizacji opieki nad zwierzętami bezdomnymi, w tym regulacji prawnych (przepisów prawa miejscowego, uchwał Rady Miejskiej, zezwoleń) odnoszących się do ochrony zwierząt.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

² Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002

1.1. Wg Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, prowadzonej przez Ministra Gospodarki, na terenie Gminy zarejestrowanych było 60 przedsiębiorców, deklarujących prowadzenie działalności oznaczonej kodem PKD-2007 96.09.Z, obejmującym m.in. opiekę nad zwierzętami domowymi w zakresie wyżywienia i pielęgnowania oraz wylapywanie bezpańskich zwierząt oraz 3 przedsiębiorców deklarujących prowadzenie działalności oznaczonej kodem 01.62.Z, obejmującym m.in. prowadzenie schronisk dla zwierząt gospodarskich.

[dowód: akta kontroli str. 17-20]

Wg wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Inwestycji Ochrony Środowiska i Rolnictwa ujęci w ww. ewidencji Ministra Gospodarki przedsiębiorcy nie występowali o zgodę na prowadzenie na terenie Gminy działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami i prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, zezwolenia w tym zakresie nie były wydawane.

[dowód: akta kontroli str. 27]

1.2. Rada Miejska nie określiła wymagań i standardów jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności dotyczącej ochrony przed bezdomnymi zwierzętami i prowadzenia schronisk.

[dowód: akta kontroli str. 49 pkt 2]

Obowiązek określenia, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami i schroniska dla bezdomnych zwierząt, uwzględniając opis wyposażenia technicznego niezbędnego do realizacji zadań, nałożony został na Radę Miejską w art. 7 ust. 3a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³ (zwanej dalej „ucg”).

Wg wyjaśnienia Przewodniczącej Rady Miejskiej oraz Burmistrza, uchwała określająca wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności dotyczącej ochrony przed bezdomnymi zwierzętami (od 2011 r.) i prowadzenia schronisk nie została podjęta ze względu na brak zainteresowania ze strony przedsiębiorców.

[dowód: akta kontroli str. 48, 71 pkt 1]

1.3. W badanym okresie wylapywaniem bezdomnych zwierząt na terenie Gminy, ich transportem i utrzymaniem w schronisku zajmowała się Fundacja „Medor” Przyjaciele Bezdomnych Zwierząt ze Zgierza (zwana dalej „Medor”) oraz Hotel dla Zwierząt i Ptactwa Domowego Longin Simiński w Łodzi (zwany dalej „Hotelem dla zwierząt”).

Podmioty te na dzień zawarcia z nimi umowy przez Gminę, działały z naruszeniem przepisów prawa, gdyż nie posiadały zezwoleń Burmistrza Aleksandra Łódzkiego na wylapywanie psów i ich wywóz poza teren Gminy. Obowiązek posiadania stosownego zezwolenia przez podmioty prowadzące działalność z zakresu ochrony przed bezdomnymi zwierzętami i prowadzenia schronisk określony został w art. 7 ust. 6 ucg. Ponadto, podmioty te prowadząc schroniska dla bezdomnych zwierząt, poza terenem Gminy, nie były objęte nadzorem weterynaryjnym (wymóg z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁴).

Hotel dla zwierząt, prowadzący działalność w dwóch obiektach – w Łodzi i w Wojtyszkach (Gmina Brąszewice), na podstawie umowy z dnia 1 stycznia 2010 r., opiekował się bezdomnymi psami z terenu Gminy, dostarczonymi w latach 2005-2009.

Zezwolenie na prowadzenie działalności w Wojtyszkach i weterynaryjny numer identyfikacyjny Hotel dla zwierząt uzyskał dopiero we wrześniu 2010 r., tj. trzy miesiące przed wygaśnięciem umowy z Gminą.

Placówka w Łodzi nie uzyskała zezwolenia i nie została objęta nadzorem weterynaryjnym z uwagi na niespełnienie wymogu § 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁵, zwanego dalej „rozporządzeniem sww”.

Hotel dla zwierząt prowadził działalność w zakresie wylapywania bezdomnych zwierząt na terenie 79 gmin (wg stanu na koniec 2010 r.), z którymi miał podpisane umowy.

³ Dz. U. z 2012 r. Nr poz. 391.

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm., zwana dalej „ustawa o ochronie zdrowia”.

⁵ Dz. U. Nr 158, poz. 1657

Na dzień 16 listopada 2010 r. w Hotelu dla zwierząt przebywały 2.744 psy, w tym 136 będących własnością Gminy (4,96%).

[dowód: akta kontroli str. 140-141, 164, 277-283]

Fundacja Medor wniosek o nadanie weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego oraz objęcie nadzorem weterynaryjnym prowadzonej przez siebie działalności polegającej na prowadzeniu schroniska dla zwierząt, złożyła do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Zgierzu (zwanego dalej „PLW”), dopiero w dniu 12 kwietnia 2011 r., tj. czternaście miesięcy po zawarciu umowy (20 stycznia 2010 r.) z Gminą.

Weterynaryjny numer identyfikacyjny (10203401) nadany został przez PLW, a schronisko dla bezdomnych zwierząt objęte zostało nadzorem weterynaryjnym w dniu 23 lutego 2012 r, pomimo niespełnienia wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (patrz punkt 1.6 niniejszego protokołu).

[dowód: akta kontroli str. 21-23]

W sprawie zawarcia umów z ww. podmiotami, w złożonym wyjaśnieniu Burmistrz podał m.in., że „Mając na uwadze dobrostan zwierząt, gmina w latach 2010-2012 zawarła umowy z podmiotami posiadającymi warunki i środki zapewniające prawidłową opiekę nad zwierzętami. Lokalizacja tych podmiotów była w bliskiej odległości od gminy. Gmina mając na względzie dobro bezdomnych zwierząt, konieczność wywiązania się z nałożonych ustawą zadań oraz brak innych podmiotów w województwie łódzkim mogących realizować trwale zadania, była zobligowana do zawarcia umów z tymi podmiotami gospodarczymi”.

[dowód: akta kontroli str. 249 pkt 2]

1.4. Przedmiotem umowy zawartej z Hotelem dla zwierząt, na okres od 1 stycznia 2010 r. do końca 2010 r., było sprawowanie opieki nad bezdomnymi zwierzętami, odłapanymi w latach 2005-2009. W ramach tej opieki zleceniobiorca zobowiązany był m.in. do: prowadzenia ewidencji oraz oddawania zwierząt do adopcji, opieki, wyżywienia, nadzoru weterynaryjnego (profilaktyka i leczenie).

Dzienne koszty utrzymania i pobytu zwierzęcia w Hotelu dla zwierząt określone zostały na kwotę 5 zł + VAT.

[dowód: akta kontroli str. 67-68]

W sprawie przyczyn zawarcia umowy (20 stycznia 2010 r.) z Fundacją Medor, pomimo posiadania umowy z Hotelem dla zwierząt, w złożonym wyjaśnieniu Sekretarz podała m.in., że „Decyzja o zaprzestaniu współpracy z Hotelem dla Zwierząt i Ptactwa Domowego z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości została podjęta w grudniu 2009 r. Od tego czasu zwierzęta były wylapywane interwencyjnie przez najbliższy podmiot zajmujący się wylapywaniem i przetrzymywaniem, z którym gmina podpisała umowę na początku 2010 r.”.

[dowód: akta kontroli str. 249 pkt 3]

Wg ewidencji księgowej, ostatnia faktura „Hotelu dla zwierząt” za wylapanie psów na terenie Gminy, na kwotę 578 zł, dotyczyła 3 psów schwytanych i przyjętych do schroniska w grudniu 2009 r.

Pierwszy rachunek Medoru za wylapanie psów na terenie Gminy, na kwotę 2.000 zł, dotyczył 5 psów schwytanych i umieszczonych w schronisku także w grudniu 2009 r.

[dowód: akta kontroli str. 165, 168]

W dniu 23 lutego 2010 r. Urząd skierował pisma do 7 schronisk dla bezdomnych zwierząt z terenu województwa łódzkiego w sprawie przyjęcia 157 psów przetrzymywanych w Hotelu dla zwierząt i otrzymał negatywną odpowiedź.

[dowód: akta kontroli str. 73-89]

Pomimo wygaśnięcia, w dniu 31 grudnia 2010 r., umowy z Hotelem dla zwierząt, przebywające tam bezdomne zwierzęta wylapane na terenie Gminy nie zostały odebrane i przekazane do schroniska prowadzonego przez Fundację Medor do czasu niniejszej kontroli NIK.

[dowód: akta kontroli str. 95-96, 142-143]

Urząd w okresie od marca do lipca 2011 r. wielokrotnie zwracał się do Hotelu dla zwierząt o wydanie zwierząt, będących własnością Gminy, wraz z dokumentacją niezbędną do ich identyfikacji.

W odpowiedzi Hotel dla zwierząt żądał pokrycia ewentualnych kosztów przygotowania dokumentacji i zapewnienia wymaganych warunków przy transporcie i przetrzymywaniu zwierząt.

[dowód: akta kontroli str. 175-177]

W dniu 28 lipca 2011 r. Burmistrz zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Zgierzu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez właściciela Hotelu dla zwierząt, w związku z odmową wydania psów wylapanych z terenu Gminy w latach 2005-2009, stanowiących jej własność oraz wystawianiem faktur za „hotelowanie” psów, pomimo braku podstawy prawnej do naliczania i poboru takiego wynagrodzenia.

[dowód: akta kontroli str. 142-143, 302 pkt 1]

Postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Zgierzu z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie przywłaszczenia bezdomnych psów, nakazano wydanie Urzędowi 103 psów przebywających na terenie Hotelu dla zwierząt, stanowiących własność Gminy.

Prowadzone przez Komisariat Policji w Aleksandrowie Łódzkim dochodzenie wykazało, że psy należące do Gminy, a przebywające w Hotelu dla zwierząt posiadały bardzo dobre warunki bytowe i dobry stan zdrowia. Zwierzęta, w ocenie Policji, nie zostały przywłaszczone, lecz niewydane właścicielowi z uwagi na niedopełnienie przez niego nałożonych obowiązków dotyczących zapewnienia odpowiedniego transportu oraz miejsca ich przebywania.

Z uwagi na brak ustawowych znamion czynu zabronionego postępowanie zostało umorzone decyzją Prokuratury Rejonowej w Zgierzu z dnia 29 lutego 2012 r. oraz, po wniesieniu zażalenia przez Burmistrza, ponownie umorzone postanowieniem z dnia 18 czerwca 2012 r.

W związku ze złożonym przez Burmistrza zażaleniem na postanowienie o umorzeniu dochodzenia Prokuratura Rejonowa w Zgierzu, pismem z dnia 18 października 2012 r., poinformowała o przesłaniu sprawy do Sądu Rejonowego w Zgierzu.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli rozstrzygnięcie nie zapadło.

[dowód: akta kontroli str. 303 pkt 7]

1.5. Wg umowy zawartej z Medorem, z dnia 20 stycznia 2010 r., usługi miały być wykonywane zgodnie postanowieniami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt⁶ (zwanej dalej „uoz”), a także „Regulaminem wylapywania bezdomnych zwierząt na terenie Gminy oraz zapewnienia im opieki”, który miał być przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w lutym 2010 r.

[dowód: akta kontroli str. 28]

Do czasu niniejszej kontroli NIK powyższego „Regulaminu wylapywania bezdomnych zwierząt na terenie Gminy oraz zapewnienia im opieki” nie opracowano.

NIK zauważyła, iż zgodnie z art. 11 ust. 3 uoz (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2011 r.) wylapywanie bezdomnych zwierząt oraz rozstrzyganie o dalszym ich postępowaniu odbywa się wyłącznie na mocy uchwały rady gminy podjętej po uzgodnieniu z powiatowym lekarzem weterynarii oraz po zasięgnięciu opinii upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której celem działania jest ochrona zwierząt.

Rada Miejska nie podjęła takiej uchwały zezwalającej na odławianie bezdomnych zwierząt.

Przepisy art. 11 ust. 3 uoz zarówno w brzmieniu sprzed nowelizacji, jak i po nowelizacji (obowiązujące od 1 stycznia 2012 r.) stanowią, iż wylapywanie bezdomnych zwierząt dokonuje się w oparciu o stosowną uchwałę podjętą przez radę gminy. Tym samym należy uznać, że część zawartych umów na wylapywanie bezdomnych zwierząt, została zawarta bez podstawy prawnej.

[dowód: akta kontroli str. 49]

Wg wyjaśnienia Burmistrza, powodem nieprzedłożenia Radzie Miejskiej projektu uchwały o wylapywaniu bezdomnych zwierząt oraz rozstrzyganiu o dalszym postępowaniu z nimi było nierealizowanie przez Gminę zadań o charakterze akcyjnym (w ściśle określonych terminach) a tylko poprzez zlecenie tego obowiązku Medorowi. Regulamin ww. nie został wprowadzony, bowiem uznano, że cała procedura wylapywania zwierząt zawarta została w umowie i obowiązujących przepisach.

[dowód: akta kontroli str. 71 pkt 2, 8 i 10]

1.6. Umowa z dnia 20 stycznia 2010 r. na wylapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy oraz zapewnienie im opieki, zawarta została przez Burmistrza z Fundacją Medor, która nieobjęta była nadzorem weterynaryjnym a prowadzone schronisko dla

⁶ Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002

zwierząt nie spełniało wymagań weterynaryjnych, określonych w § 1 ust. 1, § 6 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia sww.

Schronisko Medoru objęte zostało nadzorem weterynaryjnym dopiero w dniu 21 lutego 2012 r., pomimo niespełnienia wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Zgierzu, po kontroli schroniska, decyzją z dnia 15 maja 2012 r. nakazał Medorowi:

- zapewnienie (w terminie do dnia 30 listopada 2012 r.) wymaganej odległości schroniska od siedzib ludzkich (co najmniej 150 m),
- zapewnienie dostępu światła słonecznego do 10 boksów oraz ich wyłączenie z użytkowania do czasu usunięcia usterek,
- uzupełnienie (w terminie do 30 czerwca 2012 r.) braków w dokumentacji dotyczącej przyczyn oraz dat zgonów zwierząt przyjmowanych do schroniska.

[dowód: akta kontroli str. 21-22, 50-53]

Wg wyjaśnienia Burmistrza, powodem zawarcia umowy z Medorem był brak innych podmiotów realizujących zadania wylapywania bezdomnych zwierząt.

[dowód: akta kontroli str. 71-72 pkt 9]

1.7. Po wypowiedzeniu umowy z Medorem (pismem z dnia 3 stycznia 2012 r.), na odławianie, przyjmowanie i utrzymywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy, trzykrotnie organizowany był przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej zamówienia nieprzekraczającej kwoty 200 tys. euro.

Postępowanie z dnia 14 lutego 2012 r. unieważnione zostało z powodu odrzucenia jedynej oferty, złożonej przez Medor, z powodu niespełnienia warunków udziału w postępowaniu (art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych⁷).

Postępowania z dnia 7 marca i 12 kwietnia 2012 r. unieważnione zostały z powodu niewpłynięcia żadnej oferty.

W czwartym postępowaniu, przeprowadzonym z wolnej ręki, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 4 Prawa zamówień publicznych, zaproszono do negocjacji Medor, z którym zawarta została, w dniu 17 kwietnia 2012 r., kolejna umowa.

[dowód: akta kontroli str. 12-16, 49 pkt 3]

1.8. Na dzień 1 stycznia 2012 r. zawarta umowa z Medorem nie zawierała postanowień dotyczących w szczególności standardów świadczonych usług, kontroli wykonywania zadań i wykorzystania środków publicznych na ten cel.

[dowód: akta kontroli str. 28-29]

Przedmiotem zawartej umowy z Medorem w dniu 17 kwietnia 2012 r. było m.in.:

- odławianie i transport bezdomnych zwierząt zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności przy pomocy urządzeń i środków niestwarzających zagrożenia dla życia, zdrowia, ani zadających cierpienia odławianym zwierzętom,
- opieka nad odłowionymi zwierzętami z zachowaniem: warunków higienicznych, zabezpieczenia pomieszczeń przed negatywnym wpływem czynników atmosferycznych, zapewnienia możliwości wybiegu/spaceru, przetrzymywania zwierząt odłowionych w ramach nowej umowy oddzielnie od innych zwierząt przebywających w schronisku, przetrzymywania zwierząt agresywnych oddzielonych od zwierząt nieprzejawiających takie cechy, przetrzymywania w jednym pomieszczeniu nie więcej niż 4 szt. zwierząt, dostarczania zwierzętom pokarmu i wody w ilości odpowiedniej do potrzeb i zgodnej z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, zapewnienia opieki weterynaryjnej.

Określone zostały także procedury przyjmowania i ewidencjonowania zwierząt. W umowie tej Gmina zastrzegła sobie prawo kontroli sposobu wykonywania przedmiotu umowy w zakresie ochrony warunków pobytu i rzeczywistego stanu ilościowego zwierząt (§ 3 ust. 4). Nie zastrzegła sobie natomiast prawa kontroli wykorzystania środków publicznych wydatkowanych na ten cel.

[dowód: akta kontroli str. 12-16]

1.9. Do końca 2011 r. Rada Gminy nie skorzystała z przysługującej jej możliwości przyjęcia programu zapobiegającego bezdomności zwierząt, w drodze uchwały, o którym mowa w art. 11a ust. 1 uoz.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki na rok 2012 przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej z dnia 19 kwietnia 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 5-9]

Zgodnie z art. 11a ust. 1 uoz, Rada Miejska winna przyjąć Program w terminie do dnia 31 marca 2012 r..

Przyjęty program obejmował m.in.:

- zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami domowymi i gospodarskimi, w tym ich odławianie,
- zapobieganie bezdomności zwierząt,
- zmniejszenie populacji bezdomnych zwierząt,
- edukację mieszkańców Gminy w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt,
- propagowanie ograniczenia i kontroli rozrodczości zwierząt domowych w szczególności psów i kotów.

Program nie obejmował realizacji zadań związanych z usypianiem ślepych miotów (art. 11a ust. 2 pkt 6 uoz).

[dowód: akta kontroli str. 5-9]

Wg wyjaśnienia Burmistrza, Program nie obejmował realizacji zadań związanych z usypianiem ślepych miotów, bowiem problem ten dotychczas nie występował na terenie Gminy. Brak dokładnego wskazania w Programie schroniska spowodowany był brakiem takiego schroniska. Przeprowadzone rozeznanie i wysłane zapytania do schronisk w województwie łódzkim i województwach ościennych, w sprawie zawarcia umowy na realizację zadania ochrony zwierząt bezdomnych nie przyniosły pozytywnego skutku. Wskazanie także w tym Programie konkretnego gospodarstwa i zakładu leczniczego uwarunkowane byłoby z funkcjonowaniem samodzielnych umów, ich zmiana wymagałaby zmian w uchwalanym przez Radę Miejską Programie.

[dowód: akta kontroli str. 71 pkt 5]

1.10. W przyjętym Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki na rok 2012, nie wskazano gospodarstwa rolnego, które zapewniałoby miejsce i opiekę nad zwierzętami gospodarskimi z terenu Gminy, do czego zobowiązuje art. 11a ust. 2 pkt 7).

Umowa z Markiem Smolisem prowadzącym działalność pod nazwą „Stajnia SMOLIS”, zawarta została w dniu 30 lipca 2012 r., tj. ponad trzy miesiące po wprowadzeniu Programu.

[dowód: akta kontroli str. 10-11]

Zaproszenie (pismo z dnia 20 lipca 2012 r.) do złożenia oferty na udzielenie usług polegających na zapewnieniu miejsca, opieki i transportu zwierząt gospodarskich z terenu Gminy oraz ich utrzymaniu, złożone zostało do trzech gospodarstw rolnych.

[dowód: akta kontroli str. 90-92]

W złożonym wyjaśnieniu Burmistrz podał m.in., że „Umowa z Panem Smolisem została zawarta z opóźnieniem, ponieważ wydłużały się procedury poszukiwania gospodarstwa (...). Poszukiwania gospodarstwa były rozpoczęte po przyjęciu programu na sesji RM, ponieważ wcześniej nie było takiej potrzeby”.

[dowód: akta kontroli str. 71 pkt 6]

1.11. Na odławianie i zapewnienie schronienia bezdomnym zwierzętom domowym z terenu Gminy zawarte zostały w badanym okresie trzy umowy z Medorem – w dniu 20 stycznia 2010 r., 16 lutego 2012 r. i 17 kwietnia 2012 r.

Na schronisku spoczywał obowiązek ewidencjonowania odłowionych i przetrzymywanych psów, poprzez trwałe ich oznakowanie przez lekarza weterynarii elektronicznym mikroprocesorem i umieszczenie informacji w centralnej bazie danych.

[dowód: akta kontroli str. 12-16, 23-26, 28-29]

W umowach zawartych z Medorem nie określono: urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta miały być wylapywane, środków transportu do ich przewozu oraz miejsca przetrzymywania przed przewiezieniem do schroniska, do czego zobowiązują przepisy § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wylapywania bezdomnych zwierząt⁸, zwanego dalej – „rww”.

⁸ Dz. U. z 1998 r. Nr 116, poz. 753

Wg wyjaśnienia Prezesa Zarządu Fundacji Medor, złożonego po kontroli przeprowadzonej przez Urząd w schronisku w sierpniu 2011 r., odławianie dzikich kotów dokonywane było poprzez wystawianie klatek pułapek. Odławianiem zwierząt zajmowali się pracownicy schroniska lub wolontariusze, po otrzymaniu zgłoszenia z MCZK lub policji. Wyjazdy w celu odłowienia zwierząt nie były rejestrowane.

[dowód: akta kontroli str. 34]

1.12. Z zapisów zawartych w ww. Programie wynikało, że na jego realizację w 2012 r. zaplanowana została kwota 400 tys. zł, w tym 300 tys. zł na odławianie i zapewnienie schronienia bezdomnym zwierzętom, 50 tys. zł na opiekę nad wolno żyjącymi kotami, 40 tys. zł na zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych, 10 tys. zł na pozostałe działania.

[dowód: akta kontroli str. 9]

Na realizację przez Medor opieki nad zwierzętami domowymi ustalono (od 17 kwietnia 2012 r.) wynagrodzenie brutto w wysokości:

- 420 zł/szt. za odłowienie, transport oraz przyjęcie do schroniska bezdomnego psa,
- 250 zł/szt. za odłowienie, transport oraz przyjęcie do schroniska kota bezdomnego lub udomowionego,
- 80 zł/szt. za odłowienie, transport oraz przyjęcie do schroniska kota dzikiego,
- 7,50 zł/dobę za utrzymanie w schronisku psa,
- 5,00 zł/dobę za utrzymanie w schronisku kota,
- 4,00 zł/kg za utylizację zwierzęcia,
- 1,00 zł/km za wyjazdy w celu ustawienia klatek – pułapek do wylapywania dzikich kotów oraz psów.

Całkowite wynagrodzenie za realizację umowy (obowiązującej do dnia 30 czerwca 2013 r.) nie mogło przekroczyć kwoty 400 tys. zł, a przewidywana szacunkowa ilość zwierząt – 370 szt.

[dowód: akta kontroli str. 14-15]

Za realizację przez Stajnię SMOLIS opieki nad zwierzętami gospodarskimi ustalono wynagrodzenie brutto w wysokości:

- 6 zł/dzień za zwierzę o wadze do 10 kg,
- 8 zł/dzień za zwierzę o wadze od 10 do 100 kg,
- 12 zł/dzień za zwierzę o wadze ponad 100 kg.

[dowód: akta kontroli str. 10]

Projekt „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012”, przesłany został do zaopiniowania Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Zgierzu, Fundacji Medor, Kołu Łowieckiemu Nr 35 „JELEŃ”, Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami w Łodzi, pismem z dnia 13 marca 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 43]

Zgodnie z art. 11a ust. 7 u.o.z., Projekt programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, winien być przekazany przez Burmistrza do zaopiniowania właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii, organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze Gminy, dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze Gminy, najpóźniej do dnia 1 lutego.

Projekt „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012” został negatywnie zaopiniowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Zgierzu, z uwagi na naruszenie art. 11a ust. 7 u.o.z., a także za brak dokładnego wskazania:

- schroniska dla bezdomnych zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 1 u.o.z.),
- gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich (art. 11a ust. 2 pkt 7 u.o.z.),
- zakładu leczniczego zapewniającego całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt (art. 11a ust. 2 pkt 8 u.o.z.).

[dowód: akta kontroli str. 44]

Koło Łowieckie „JELEŃ”, w odpowiedzi z dnia 28 marca 2012 r. nie zaopiniowało Programu, zwracając uwagę na konieczność zmiany prawa w zakresie zniesienia zakazu strzelania do wałęsających się psów, zniesienia okresu ochronnego dla lisów, srok, kruków,

powodujących szkody łowieckie, usunięcia kotów z blokowisk, z uwagi na stwarzanie zagrożenia epidemiologicznego.

[dowód: akta kontroli str. 45-46]

Wg wyjaśnienia Burmistrza przekroczenie terminu przyjęcia Programu nastąpiło z powodu przeciągających się procedur z przygotowaniem jego projektu, a także nie zajęcia stanowiska w kwestii wydania opinii przez uprawnione podmioty.

[dowód: akta kontroli str. 71 pkt 3 i 4]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Nieopracowanie, stosownie do postanowień art. 11 ust. 3 uoz, zasad dotyczących wylapywania bezdomnych zwierząt oraz rozstrzygnięcia o dalszym postępowaniu z nimi (do 31 grudnia 2011 r.).
- 2) Nieokreślenie wymagań i standardów jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności dotyczącej ochrony przed bezdomnymi zwierzętami i prowadzenia schronisk, do czego zobowiązuje art. 7 ust. 3 uog.
- 3) Projekt Programu przekazany został do zaopiniowania po terminie określonym w art. 11a ust. 7 uoz.
- 3) Przyjęcie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012”, po terminie określonym w art. 11a ust. 1 uoz.
- 5) Nieuwzględnienie w „Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012” realizacji zadania związanego z usypianiem ślepych miotów (art. 11a ust. 1 pkt 3 uoz.).
- 6) Niezapewnienie do czasu przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012” miejsca i opieki nad bezdomnymi zwierzętami gospodarskimi z terenu gminy - umowa ze „Stajnią SMOLIS”, zawarta została w dniu 30 lipca 2012 r., tj. ponad trzy miesiące po wprowadzeniu Programu.
- 7) Zawarcie umowy na wylapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy oraz zapewnienia im opieki z podmiotem Medor, nieobjętym nadzorem weterynaryjnym oraz niespełniającym wymagań dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, określonych w § 1 ust. 1, § 6 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia sww.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w badanym obszarze. Odpowiedzialność za powyższy stan ponosi Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego.

2. Realizacja zadań dotyczących zapobiegania bezdomności (w tym przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozrodowi zwierząt domowych) oraz opieka nad bezdomnymi zwierzętami.

2.1. Realizacja zadań związanych z zapobieganiem bezdomności.

2.1.1. Ustalenia kontroli wykazały, że zapobieganie bezdomności na terenie Gminy polegało na odławianiu bezdomnych zwierząt i umieszczaniu ich w schronisku, przekazywaniu zwierząt do adopcji oraz prowadzeniu sterylizacji i kastracji.

Organizując w Gminie wykonywanie zabiegów kastracji i sterylizacji bezdomnych zwierząt, Burmistrz spełnił warunki określone w art. 6 ust. 2 pkt 8 uoz.

Gmina posiadała umowę o współpracy w zakresie świadczenia usług weterynaryjnych, zawartą w dniu 27 lutego 2012 r. z lekarzem weterynarii prowadzącym Gabinet Weterynaryjny w Aleksandrowie Łódzkim.

Zakres świadczonych usług weterynaryjnych, poza sterylizacją suk i kastracją psów i kotów uczestniczących w zdarzeniach drogowych lub dostarczonych do Urzędu przez mieszkańców, obejmował także:

- przyjazd do wypadku w którym poszkodowane były zwierzęta,
- zabiegi lecznicze - wg zalecenia lekarza,
- zabiegi eutanazji dokonywane przez lekarza weterynarii.

Usługi zlecane były (lub uzgadniane) przez upoważnionych pracowników Urzędu.

Zawarta umowa określała ceny usług, zawierające się w przedziale od 60 zł (kastacja kota) do 200 zł (sterylizacja suki o wadze ponad 40 kg).

[dowód: akta kontroli str. 41-42]

Koszty sterylizacji bezdomnych zwierząt i pomocy udzielonej podczas wypadków drogowych przez wymieniony wyżej Gabinet Weterynaryjny wyniosły 1.500 zł w 2010 r., 1.150 zł w 2011 r., 1.100 zł w okresie 3 kwartałów 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 170-171]

2.1.2. Rejestracja i znakowanie bezdomnych psów odłowionych i przetrzymywanych w schronisku odbywało się poprzez wszczepianie im przez lekarza weterynarii elektronicznego identyfikatora oraz umieszczenie informacji w bazie danych schroniska oraz w międzynarodowej bazie danych Safe-animal.eu.

Prowadzona ewidencja obejmowała opis zwierzęcia, dokumentację fotograficzną, numer wszczepionego mikroprocesora, datę przyjęcia do schroniska, historię pobytu oraz dalszych jego losów.

[dowód: akta kontroli str. 13]

Znakowanie dzikich bezdomnych kotów po ich sterylizacji dokonywane było, wg wyjaśnienia Prezesa Fundacji Medor, poprzez obcięcie kawałka lewego ucha.

Koty te, po przeprowadzonym zabiegu, wypuszczane były na wolność w miejscu ich bytowania, a do karmicieli zawożona była przez schronisko, raz w miesiącu, sucha karma w workach 15 kg.

[dowód: akta kontroli str. 34]

W celu prowadzenia bieżącej ewidencji psów posiadających właściciela, na obszarze Gminy, Urząd zawarł w dniu 26 listopada 2007 r., umowę z Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce, Krajowym Biurem ds. Identyfikacji Zwierząt i Edukacji Humanitarnej w Warszawie, zwanym dalej „TOZ”, na wprowadzenie na terenie Gminy programu identyfikacji i rejestracji komputerowej psów „Bezpieczny Pies”, polegający na spisie powszechnym psów, wszczepieniu im elektronicznych identyfikatorów, utworzeniu bazy danych połączonej z Centralną Bazą Danych.

Umowa z TOZ zawarta została na okres do końca 2009 r., przedłużona (aneksem z dnia 15 marca 2010 r.) do końca 2010 r.

Wynagrodzenie uzależnione zostało od ilości zaewidencjonowanych psów.

Koszt wszczepienia identyfikatora przez lecznicę weterynaryjną określony został pierwotnie na kwotę 6 zł brutto za zabieg jednostkowy, a od 3 października 2008 r. na kwotę 9 zł brutto.

[dowód: akta kontroli str. 256-260]

W posiadanej przez Urząd bazie danych właścicieli psów znajdowało się na dzień niniejszej kontroli (23 października 2012 r.), łącznie 529 właścicieli psów, 145 psów oznakowanych mikroprocesorem i 264 psy nieoznakowane.

[dowód: akta kontroli str. 302 pkt 3]

Wg ewidencji księgowej, za wszczepienie psom w latach 2009-2011 łącznie 340 identyfikatorów Urząd zapłacił 3.476 zł.

[dowód: akta kontroli str. 214-224]

Wg wyjaśnień złożonych przez Sekretarza Gminy i Szefa MCZK, rozbieżność pomiędzy ilością wykonanych w latach 2009-2011 zabiegów znakowania psów (340 szt.), a ilością psów oznakowanych umieszczoną w bazie właścicieli psów (145 szt.), spowodowana była posiadaniem przez Gminę jedynie części bazy.

W związku z tym, że Gmina nie mogła przetwarzać danych osobowych zawartych w tym zbiorze, bowiem nie była jego właścicielem, pozostała część bazy nie została przekazana Gminie.

W wyniku rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w dniu 5 listopada 2012 r. z TOP otrzymano zapewnienie, że brakująca część bazy zostanie przekazana Gminie w ciągu kilku dni.

[dowód: akta kontroli str. 285 pkt 2]

2.1.3. W Urzędzie nie wyznaczono komórki organizacyjnej i nie egzekwowano obowiązku nałożonego w art. 10a ust. 3 u.o.z. w zakresie zakazu puszczania psa bez możliwości jego kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna.

W tej sprawie w złożonym wyjaśnieniu Sekretarz Gminy podał m.in., że przestrzeganie tego obowiązku egzekwuje Policja. Gmina przy opracowaniu nowego programu na rok 2013 rozważyła możliwość wyznaczenia komórki organizacyjnej zajmującej się tymi zagadnieniami.

[dowód: akta kontroli str. 305 pkt 1]

2.1.4. Działalność informacyjno-popularyzatorska mająca na celu zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy wiązała się z przyjęciem oferty TOZ i wdrożeniem bazy danych zwierząt „Bezpieczny Pies”, zawierającej wszelkie informacje potrzebne do szybkiego odnalezienia psa lub jego właściciela.

Założenie bazy poprzedzone było przeprowadzeniem spisu psów i ich właścicieli na terenie Gminy. Końcowym etapem było wszczęcie pod skórę psa mikroprocesora identyfikującego zwierzę. Na koniec września 2012 r. założona baza zawierała dane o 529 właścicielach psów.

W ramach działań informacyjnych propagowano, w postaci ulotek, możliwość adopcji bezdomnych zwierząt ze schroniska Medoru, ze wskazaniem miejsca pobytu oraz kontaktu.

[dowód: akta kontroli str. 225, 256-260, 302 pkt 3,]

Wg wyjaśnienia Sekretarza Gminy, w trakcie realizacji programu „Bezpieczny Pies” Gmina współdziałała ze Spółdzielnią Mieszkaniową w Aleksandrowie Łódzkim w zakresie propagowania programu.

Obecnie właściciele psów i kotów na terenie Gminy nie ponoszą opłat z tytułu ich posiadania.

[dowód: akta kontroli str. 305 pkt 2]

W ramach realizacji działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym, zapisanych w Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi, przyjętym w dniu 19 kwietnia 2012 r., umieszczono na stronie internetowej Urzędu (www.aleksandrow-lodzki.pl), na dzień 25 października 2012 r., zdjęcia i informacje o odłowionych 111 psach, celem odnalezienia ich właściciela lub zachęcenia do adopcji.

Przedstawiona strona internetowa zawierała informacje o adresie schroniska dla bezdomnych zwierząt oraz lekarzu zapewniającym opiekę weterynaryjną zwierzętom biorącym udział w kolizjach drogowych.

Nie zawierała informacji o gospodarstwie rolnym przyjmującym bezdomne zwierzęta gospodarskie.

[dowód: akta kontroli str. 305 pkt 3]

2.2. Wykonywanie opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

2.2.1. Wykonywanie opieki nad wolno żyjącymi zwierzętami (kotami), obejmowało ustalenie miejsc ich przebywania, wyszukiwaniu społecznych opiekunów chętnych do opieki nad nimi, zapewnieniu dokarmiania przy udziale społecznych opiekunów, kontrola prowadzenia zabiegów sterylizacji i kastracji oraz opieki przez schronisko nad zwierzętami rannymi lub chorymi.

Prowadzenie ewidencji zgłoszeń bezdomnych psów, kotów i innych zwierząt z terenu Gminy, reagowanie na zgłoszenia o bezdomnych i potrąconych przez pojazdy zwierzętach, współpraca ze schroniskami dla zwierząt, koordynowanie działań związanych z realizacją programu identyfikacji i rejestracji bezdomnych zwierząt, przypisane zostało do zakresu obowiązków i odpowiedzialności młodszego referenta MCZK Moniki S.

[dowód: akta kontroli str. 274-276]

W prowadzonej ewidencji zgłoszeń o walęsających się i uczestniczących w wypadkach drogowych psach dokonano w latach 2010-2012 (3 kwartały) łącznie 251 wpisów.

We wszystkich przypadkach zgłoszenia przekazane zostały do Medoru, celem załatwienia.

[dowód: akta kontroli str. 302 pkt 4]

2.2.2. Zawarta w 2010 r. umowa z Medorem, na czas nieokreślony, wprowadzała miesięczne limity przyjęcia bezdomnych psów i kotów do schroniska w liczbie: do 15 psów i do 5 kotów.

Umowa z dnia 17 kwietnia 2012 r., zawarta na okres od 17 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r., przewidywała szacunkową ilość zwierząt objętą przedmiotem umowy w okresie jej realizacji - do 370 szt.

[dowód: akta kontroli str. 28 i 13]

W dniu 20 kwietnia 2011 r. Burmistrz zawarł umowę z właścicielem Hotelu dla zwierząt na przewóz do Medoru psów odławianych na terenie Gminy (łącznie 122 szt.), w trzech terminach (od 29 kwietnia do 31 maja 2011 r.).

W dniu 17 maja 2011 r. właściciel Hotelu dla zwierząt poinformował pisemnie Burmistrza o naruszeniu przez Urząd prawa w zakresie ochrony zwierząt, z uwagi na:

- nieobjęcie nadzorem weterynaryjnym schroniska „Medoru”, do którego miały zostać przewiezione psy,
 - niezapewnienie przez „Medor” i Gminę opieki weterynaryjnej nad przekazywanymi psami, czego efektem były zagryzenia i ucieczki psów,
 - niezabezpieczenie odpowiednich boksów dla przekazywanych psów, warunków do rozładunku psów oraz sprawdzenia „chipów”,
 - zabijanie i grzebanie psów w pobliżu schroniska „Medoru”,
- odmawiając jednocześnie przekazania psów podmiotowi działającemu nielegalnie oraz narażenia się na konsekwencje popełnienia przestępstwa.

[dowód: akta kontroli str. 93-94]

2.2.3. Do czasu uchwalenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012” (19 kwietnia 2012 r.) nie była podejmowana przez Radę Miejską w Aleksandrowie Łódzkim uchwała w sprawie wylapywania bezdomnych zwierząt, do czego zobowiązywał art. 11 ust. 3 uoz.

W okresie I kwartału 2012 r. Medor odłowił i przyjął do schroniska łącznie 85 psów z terenu Gminy.

[dowód: akta kontroli str. 4, 28-29, 47-49, 167]

Zgodnie z art. 11a ust. 2 pkt 3 uoz. od dnia 1 stycznia 2012 r. odławianie bezdomnych zwierząt jest elementem Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami, który określa, w drodze uchwały Rada Miejska, corocznie do dnia 31 marca.

2.2.4. Umowa zawarta w dniu 16 lutego 2012 r. (obowiązywała do 16 kwietnia 2012 r.) z Medorem na odławianie bezdomnych zwierząt nie wskazywała urządzeń i środków, przy których pomocy zwierzęta miały być wylapywane, nie określała także środków transportu do przewozu zwierząt, nie nakazywała zapewnienia, w razie potrzeby, pomocy lekarsko-weterynaryjnej, do czego zobowiązywał § 5 ust. 2 r.w.w.

Zgodnie z umową zawartą z Medorem odławianie bezdomnych zwierząt miało się odbywać na żądanie osoby upoważnionej przez Burmistrza. Odławianie i transport winny się odbywać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności: uoz., ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁹, aktów wykonawczych do tych ustaw, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1255/97¹⁰, a w szczególności przy pomocy urządzeń i środków niestwarzających zagrożenia dla życia, zdrowia, ani zadających cierpienia odławianym zwierzętom.

[dowód: akta kontroli str. 23]

Wg wyjaśnienia Burmistrza, określenie urządzeń i środków do wylapywania bezdomnych zwierząt z terenu Gminy w zawartych umowach miałoby sens, gdyby prowadzono akcyjność wylapywania zwierząt.

[dowód: akta kontroli str. 71 pkt 7]

W dniu 14 kwietnia 2011 r., w związku z realizacją umowy na przewiezienie bezdomnych psów z Hotelu dla zwierząt do schroniska Medoru (patrz punkt 1.1. niniejszego protokołu) zwrócono się do PLW o dopuszczenie posiadanych przez Medor środków transportowych do przewozu zwierząt.

W odpowiedzi z dnia 17 października 2011 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Zgierzu poinformował o braku podstaw do wydania takiej decyzji, bowiem obowiązujące przepisy nie mają zastosowania do transportu zwierząt niemającego związku z działalnością gospodarczą.

[dowód: akta kontroli str. 178-180]

2.2.5. W badanym okresie Gmina, będąca prawnym opiekunem bezdomnych zwierząt, nie wydawała zgody na piśmie na przekazanie do adopcji wylapywanych zwierząt.

⁹ Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.

¹⁰ Dz. Urz. UE L3 z 05.01.2005 r.

W umowie zawartej z Medorem", z dnia 20 stycznia 2010 r., Burmistrz nie nałożył na schronisko obowiązku dokonywania adopcji wylapanych bezdomnych zwierząt. W § 3 umowy zapisany został obowiązek ewidencjonowania faktu adopcji i danych dotyczących osoby adoptującej.

[dowód: akta kontroli str. 29]

Z wyjaśnienia złożonego przez prezesa Fundacji Medor, po kontroli przeprowadzonej przez Urząd w dniu 30 sierpnia 2011 r. - podczas której stwierdzono brak dokumentacji potwierdzającej wydanie, jak również przyjęcie psa/kota po jego zwrocie z adopcji, wynikało, że:

- „zwierzęta przebywały w domach tymczasowych u wolontariuszy z którymi podpisywano porozumienia o współpracy. W przypadku osób nieletnich rodzice wyrażali zgodę na pozostawienie zwierzęcia, wtedy, podczas sterylizacji było ono znakowane i spisywana była umowa adopcyjna”,
- „zwierzęta wystawiane były na allegro i portalach społecznościowych. Były to zwierzęta chore, zdziczałe, które wymagały szczególnej opieki i nie miały szans na adopcję”,
- „obecnie nie prowadzono ewidencji zwierząt w systemie komputerowym z powodu prowadzonego postępowania przez prokuraturę. Wyszczególnionych 5 kotów zostało przewiezionych do restauracji czarny staw, i właścicielka przekazała je do adopcji pracownikom.”

[dowód: akta kontroli str. 34]

W umowach zawartych z Medorem z dnia: 16 lutego i 17 kwietnia 2012 r., na właściciela schroniska nałożony został obowiązek poszukiwania osób chętnych do opieki nad wylapanymi bezdomnymi zwierzętami i informowania o każdym przypadku znalezienia chętnego do adopcji.

Urząd nie był informowany przez schronisko o zwierzętach przekazanych do adopcji.

[dowód: akta kontroli str. 13, 24, 30-33, 35]

2.2.6. Stosownie do postanowień Programu opieki nad zwierzętami, organizacja opieki nad wolno żyjącymi kotami na terenie Gminy polegała m.in. na tworzeniu i prowadzeniu rejestru społecznych opiekunów kotów wolno żyjących,

Zarejestrowany społeczny opiekun kotów miał prawo do zwrotu kosztów dokarmiania wolno żyjących kotów lub otrzymania pokarmu dla kotów na zasadach i w ilości określonej umowie w zawartej z nim (§ 9 Programu).

W „Rejestrze opiekunów społecznych” zaewidencjonowano (wg stanu na dzień 1 października 2012 r.), jednego opiekuna społecznego, obejmującego opieką (dokarmianiem) około 30 kotów, przebywających w rejonie komórek przy ul. Daszyńskiego i pustostanu przy ul. Piotrkowskiej.

Do czasu podpisania deklaracji opiekuna społecznego zwierząt i wpisania do Rejestru opiekunów społecznych (1 października 2012 r.), MCZK wydało opiekunowi (za potwierdzeniem odbioru) karmę dla kotów bezdomnych o wartości 246 zł.

[dowód: akta kontroli str. 7, 242-245, 261-264]

Wg wyjaśnienia Prezesa Zarządu Fundacji Medor, dzięki koty z terenu ulic K. Bony, Irysowej, Daszyńskiego, objęte były dokarmianiem przez schronisko Medoru. Karmicielom zawożono raz w miesiącu suchą karmę w workach 15 kg.

[dowód: akta kontroli str. 34]

2.2.7. Sterylizacja lub kastracja wolno żyjących na terenie Gminy kotów dokonywana była przez Medor, na podstawie umowy z dnia 20 stycznia 2010 r. oraz 17 kwietnia 2012 r.

Łącznie w miesiącach czerwiec i lipiec 2011 r. Medor odłowił, wysterylizował i wypuścił 28 kotów, a w miesiącach kwiecień i sierpień 2012 r. – 17 kotów.

Koszty sterylizacji, poniesione przez Gminę, wyniosły 4.400 zł.

[dowód: akta kontroli str. 12-16, 169]

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:]

- wylapywanie bezdomnych zwierząt, bez stosownej uchwały Rady Miejskiej i zlecenie ich wylapywania podmiotom nieposiadającym zezwoleń (naruszenie art. 7 ust. 6 ucg),
 - nierzetelnie prowadzona baza identyfikacji psów i ich właścicieli „Bezpieczny Pies”.
- Odpowiedzialnym za stwierdzony stan jest Burmistrz Aleksandrowa Łódzkiego.

Ustalone
nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

3. Reagowanie organów gminy na przypadki znęcania się nad zwierzętami.

3.1. Do Urzędu docierały w badanym okresie skargi, wnioski oraz informacje dotyczące znęcania się nad zwierzętami.

Na zgłaszane do Urzędu, przez mieszkańców Gminy, sygnały o znęcaniu się nad zwierzętami przez ich właścicieli, podejmowane były niezwłocznie czynności kontrolne przez MCZK, lub występowano do Straży dla Zwierząt w Polsce Okręgu Łódzkiego o sprawdzenie warunków bytowych zwierząt (Gmina Aleksandrow nie posiada Straży Miejskiej).

M.in.:

- w dniu 28 czerwca 2011 r. Straż dla Zwierząt, na prośbę mieszkańca z dnia 9 czerwca 2011 r. oraz na wniosek MCZK z dnia 10 czerwca 2011 r., sprawdziła dobrostan psów przebywających na terenie posesji w Aleksandrowie Łódzkim przy ul. 1-go Maja 38. Nie stwierdzono zaniedbania zwierząt.
- w dniu 27 października 2011 r. pracownicy MCZK, w asyście dwóch policjantów, skontrolowali dobrostan dwóch psów przebywających na terenie posesji w Rąbieniu przy ul. Wolskiej 106. Z uwagi na znaczne wygłodzenie psów podjęto decyzję o ich zabraniu, w dniu 28 października 2011 r. przekazano do Medoru.

Wg ewidencji MCZK w badanym okresie nie było przypadków bezzwłocznego odebrania zwierzęcia właścicielowi lub opiekunowi przez policjanta, lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania była ochrona zwierząt, do czego zobowiązuje przepis art. 7 ust. 3 uoz, przed wydaniem w tej sprawie stosownej decyzji administracyjnej.

[dowód: akta kontroli str. 302 pkt 4]

3.2. W badanym okresie Burmistrz wydał dwie decyzje o czasowym odebraniu zwierząt utrzymywanych w niewłaściwych warunkach bytowania, w stanie rażącego zaniedbania oraz przekazaniu ich Medorowi.

Decyzje dotyczyły 14 spośród 22 psów utrzymywanych na posesji w miejscowości Ciążków (nr 15/2012 z dnia 3 kwietnia 2012 r.) oraz 7 kotów i psa utrzymywanych na posesji przy ul. Bankowej w Aleksandrowie Łódzkim (nr 47/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r.).

Decyzje podjęte zostały po skargach mieszkańców i władz samorządowych oraz kontrolach uzasadniających ich podjęcie.

[dowód: akta kontroli str. 55-61]

3.3. W wydanych przez Burmistrza decyzjach o czasowym odebraniu od właścicieli zwierząt utrzymywanych w niewłaściwych warunkach bytowania i stanie znacznego zaniedbania (nr MCZK.6140.15.2012 z dnia 3 kwietnia 2012 r. i nr MCZK.6140.47.2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r.), nie informowano właścicieli zwierząt o konieczności pokrycia kosztów związanych z odebraniem zwierząt i nie obciążano ich kosztami transportu do schroniska, utrzymania i leczenia.

[dowód: akta kontroli str. 55, 61]

Burmistrz nie wyjaśnił powodów nieinformowania właścicieli zwierząt w wydanych decyzjach, o konieczności pokrycia kosztów związanych z ich odebraniem oraz nieobciążania ich poniesionymi kosztami.

[dowód: akta kontroli str. 249 pkt 5, 250-251]

3.4. Urząd nie egzekwował od właścicieli psów zwrotu poniesionych wydatków za ich odłowienie, przekazanie i utrzymanie w schronisku.

Nie obciążono m.in.:

- właściciela psa rasy labrador, odłowionego w dniu 14 stycznia 2010 r. w Aleksandrowie Łódzkim i zwróconego następnego dnia właścicielowi. Koszt w kwocie 187 zł, zgodnie z rachunkiem Medoru poniosła Gmina;

[dowód: akta kontroli str. 148-149]

- właściciela 14 psów odebranych w dniu 3 kwietnia 2012 r. w Ciężkowie, informując go jedynie, że Urząd będzie od niego egzekwował koszty odebrania psów w kwocie 6,3 tys. zł, zgodnie z rachunkiem wystawionym przez Medor;

[dowód: akta kontroli str. 58, 60, 167, 191-193]

- właścicielki psa rasy labrador, odłowionego w dniu 28 sierpnia 2012 r. w miejscowości Krasnodęby. Po kontroli przeprowadzonej w dniu 3 września 2012 r. u właściciela psa

oraz po rozmowie z prezesem Fundacji Medor uzgodniono, że pies zwrócony zostanie właścicielowi po zabiegu kastracji i z nową książeczką zdrowia.

[dowód: akta kontroli str. 181, 284 pkt 3]

Wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej, stosownie do postanowień art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹.

Wg wyjaśnienia Skarbnika, do egzekwowania od właścicieli zwierząt należności z tytułu ich odłowienia i opieki przez schronisko brak było podstawy prawnej.

W ustawie o ochronie zwierząt jest jedynie zapis (w art. 7 ust. 4), że właściciela zwierzęcia można obciążyć kosztami transportu, leczenia i utrzymania w przypadkach zawartych w ust. 1 i 3 tejże ustawy. Niemniej jednak będą czynione starania o możliwość wyegzekwowania tych kosztów od właścicieli zwierząt.

[dowód: akta kontroli str. 287 pkt 3]

Wg postanowień umowy zawartej z Fundacją Medor schronisku przysługiwało wynagrodzenie za odłowienie, przyjęcie i utrzymanie zwierząt bezdomnych, określonych w art. 4 pkt 16 uoz, dla których nie było możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod opieką której trwale dotąd pozostawały (§ 1 ust 1).

[dowód: akta kontroli str. 287 pkt 3, 12]

3.5. Wg prowadzonej przez MCZK ewidencji zgłoszeń (patrz punkt 2.2.1.), w badanym okresie nie informowano pracowników Urzędu o zwierzętach domowych trzymanych na uwięzi dłużej niż 12 godzin i nie odnotowano przypadków reagowania na zakaz wynikający z art. 9 ust. 2 u.o.z.

[dowód: akta kontroli str. 303 pkt 6]

3.6. Wg informacji uzyskanej od Komendanta Komisarjatu Policji w Aleksandrowie Łódzkim, w badanym okresie na terenie Gminy nie odnotowano wykroczeń określonych w art. 37 ust. 1 uoz.

W ocenie Komendanta Komisarjatu Policji współpraca z Urzędem w zakresie zapewnienia opieki nad zwierzętami bezdomnymi układała się właściwie. Zgłoszenia dotyczące bezdomnych zwierząt każdorazowo przyjmowane były przez MCZK, które podejmowało dalsze czynności związane z ich umieszczeniem w schronisku prowadzonym przez Medor.

[dowód: akta kontroli str. 307]

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości - nieegzekwowanie od właścicieli zwierząt zwrotu poniesionych przez Gminę kosztów transportu i utrzymywania zwierząt, dla których znany jest właściciel, do czego zobowiązuje przepis art. 7 ust. 4 uoz.

Ustalone
nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Urzędu w badanym obszarze.

4. Ocena finansowania zadań dotyczących ochrony zwierząt, a także wykonywania przez Gminę kontroli podmiotów zajmujących się wylapywaniem bezdomnych zwierząt oraz opieką nad tymi zwierzętami.

4.1. Na zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy Urząd wydał w badanym okresie łącznie 1.503 tys. zł (493 tys. zł w 2010 r., 322 tys. zł w 2011 r., 228 tys. zł za 3 kwartały 2012 r.).

Poniesione na opiekę nad zwierzętami wydatki stanowiły odpowiednio 0,62%, 0,41% i 0,44% wykonania wydatków budżetowych (78.556 tys. zł w 2010 r., 78.149 tys. zł w 2011 r., 51.328 tys. zł w 3/4 2012 r.).

W przeliczeniu na tysiąc mieszkańców Gminy wydatki na zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami wynosiły odpowiednio 17,7 tys. zł w 2010 r., 11,4 tys. zł w 2011 r., 7,97 tys. zł w okresie 3 kwartałów 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 54, 144, 225, 268-270]

Powyższe wydatki nie uwzględniały kosztów opieki nad bezdomnymi psami z terenu Gminy odłowionymi w latach 2005-2009 sprawowanej przez Hotel dla zwierząt w okresie od końca lutego 2011 r. do końca września 2012 r., w wysokości 366 tys. zł (patrz punkt 4.4. niniejszego protokołu).

¹¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

[dowód: akta kontroli str. 265-266]

Faktury Hotelu dla zwierząt za opiekę nad bezdomnymi psami, dotyczące okresu marzec 2011 r. - październik 2012 r., nieujęte zostały w księgach rachunkowych Urzędu.

Nie została także utworzona rezerwa na roszczenia Hotelu dla zwierząt, pomimo takiego obowiązku, nałożonego w art. 35d ust. 1 ustawy o rachunkowości¹².

[dowód: akta kontroli str. 124-139, 164-171]

Wg wyjaśnienia Skarbnika, faktury wystawione przez Hotel dla zwierząt za sprawowaną opiekę nad bezdomnymi psami w okresie marzec 2011-wrzesień 2012 nie zostały ujęte w ewidencji księgowej z uwagi na niezaplanowanie tych wydatków (mielibyśmy do czynienia z planowaniem podwójnych kwot na jedno zadanie). Sytuacja finansowa Gminy nie pozwalała również na tworzenie rezerwy na to zobowiązanie.

[dowód: akta kontroli str. 287 pkt 5]

4.2. Środki finansowe wydatkowane w okresie 3 kwartałów 2012 r. (228 tys. zł) stanowiły 57% kwoty środków zaplanowanych na realizację „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na rok 2012” (400 tys. zł).

[dowód: akta kontroli str. 9, 54, 144]

Z zaplanowanych w Programie środków finansowych przeznaczonych na:

- odławianie i zapewnienie schronienia bezdomnym zwierzętom, w kwocie 300 tys. zł, Gmina wydatkowała w okresie 3 kwartałów 2012 r. łącznie 225 tys. zł (75%),
- opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w kwocie 50 tys. zł, Gmina wydatkowała 531 zł (1,1%),
- całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych, w kwocie 40 tys. zł, Gmina wydatkowała 2.543 zł (6,4%),
- pozostałe działania, w kwocie 10 tys. zł, Gmina nie wydatkowała żadnych środków.

[dowód: akta kontroli str. 9, 133-139, 164-171, 242-247]

4.3. Wszystkie wydatki dotyczące opieki nad zwierzętami potwierdzał p. o. szefa MCZK Witold Stobiecki.

Wydatki sprawdzał pod względem formalnym i rachunkowym Skarbnik Grzegorz Siech – odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Wydatki zatwierdzał Burmistrz oraz działający z jego upoważnienia zastępcy:

- Renata Świąciak-Ruda (odwołana z dniem 31 sierpnia 2011 r.),
- Ewa Rewakowicz-Kukawska (powołana z dniem 1 lutego 2011 r.).

[dowód: akta kontroli str. 146, 148, 308-310]

4.4. Wg ewidencji księgowej w 2010 r. Gmina wydatkowała:

- 322 tys. zł na opiekę nad bezdomnymi psami pochodzącymi z terenu Gminy odławanymi w latach 2005-2009, sprawowaną przez Hotel dla zwierząt, na podstawie umowy zawartej w dniu 1 stycznia 2010 r.,
- 169 tys. zł na opiekę nad bezdomnymi psami pochodzącymi z terenu Gminy odławanymi w latach 2009-2010, sprawowaną przez Medor, na podstawie umowy zawartej w dniu 20 stycznia 2010 r.

[dowód: akta kontroli str. 211-213]

Część wydatków poniesionych przez Gminę w 2010 r. na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, w łącznej wysokości 42.918 zł, pochodziła ze środków zaplanowanych w planie finansowym na 2010 r. na finansowanie gminnych dróg publicznych (Rozdział 60016 § 4270 „zakup usług remontowych”).

Część wydatków poniesionych przez Gminę w latach 2010-2012 (3 kwartały) na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, w łącznej wysokości 1.460 tys. zł, pochodziła z środków zaplanowanych w planie finansowym Gminy na oczyszczanie miast i wsi (Rozdział 90003 § 4300 „zakup usług pozostałych”).

Część wydatków poniesionych przez Gminę w 2012 r. na zakup karmy dla bezdomnych kotów z terenu Gminy, w kwocie 531 zł, pochodziła ze środków zaplanowanych w planie finansowym na oczyszczanie miast i wsi (Rozdział 90003 § 4210 „zakup materiałów i wyposażenia”).

[dowód: akta kontroli str. 101-120, 150-171, 242-247]

¹² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹³, wydatki na opiekę nad zwierzętami winny być klasyfikowane w rozdziałach 900013 „schroniska dla zwierząt” oraz 90095 „pozostała działalność”.

Wg wyjaśnienia Burmistrza i Skarbnika, w budżetach Gminy na lata 2010-2012 błędnie zabezpieczono środki finansowe na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami w rozdziale 90003 zamiast 90013.

Do końca października 2012 r. miała zostać dokonana zmiana planu wydatków budżetowych na 2012 r. i odpowiednie przeksięgowania.

Część dokonanych w 2010 r. wydatków zaklasyfikowana została w rozdziale 60016 § 4270, w związku z nieprzewidywanym poziomem wydatków na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami i brakiem możliwości skorygowania planów finansowych.

[dowód: akta kontroli str. 249 pkt 1, 254 pkt 1 i 2, 287 pkt 4]

W toku niniejszej kontroli, zarządzeniem Burmistrza z dnia 31 października 2012 r., dokonano przeniesienia wydatków planowanych w rozdziale 90003 „oczyszczanie miast i wsi” w kwocie 460 tys. zł do rozdziału 90013 „schroniska dla zwierząt”.

Powyższe przeniesienie nie objęło środków finansowych wydatkowanych przez Urząd na zakup karmy dla bezdomnych kotów.

[dowód: akta kontroli str. 288-290]

4.5. Część wydatków poniesionych przez Gminę w 2011 r. za sprawowanie opieki nad bezdomnymi psami w miesiącach styczniu i lutym 2011 r. przez Hotel dla zwierząt, w łącznej wysokości 46.371 zł, poniesiona została po wygaśnięciu umowy zawartej na okres do końca 2010 r.

[dowód: akta kontroli str. 67-68, 165]

Wg wyjaśnienia Skarbnika, powodem opłacenia w 2011 r. części faktur wystawionych przez Hotel dla zwierząt za opiekę nad bezdomnymi psami z terenu Gminy, pomimo wygaśnięcia umowy, było przetrzymywanie tych zwierząt przez właściciela schroniska.

Po nieudanej próbie odebrania zwierząt Gmina zaprzestała dokonywania płatności za wystawiane przez Hotel dla zwierząt faktury.

[dowód: akta kontroli str. 254 pkt 4]

Koszty opieki przez Hotel dla zwierząt nad bezdomnymi psami z terenu Gminy w okresie od lutego 2011 r. do października 2012 r. wyniosły 366 tys. zł (patrz punkt 4.1. niniejszego protokołu).

[dowód: akta kontroli str. 265-266]

4.6. Część wydatków poniesionych przez Gminę w styczniu i lutym 2010 r. za odłowienie przez Fundację Medor psów na terenie Gminy, ich transport, przyjęcie i pobyt w schronisku, w łącznej wysokości 2.187 zł, dotyczyła usług wykonanych w okresie przed zawarciem umowy na przyjęcie i utrzymanie bezdomnych zwierząt (20 stycznia 2010 r.).

Wydatki dotyczyły rachunków Medoru:

- z dnia 31 grudnia 2009 r. na kwotę 2.000 zł, za przyjęcie do schroniska 3 psów w dniu 7 grudnia 2009 r. oraz 2 psów w dniu 13 i 18 grudnia 2009 r.,
- z dnia 22 stycznia 2010 r. na kwotę 187 zł, za odłowienie psa, jego przewóz do schroniska w dniu 14 stycznia 2010 r. oraz jednodniowy pobyt w schronisku (pies został odebrany przez właściciela).

[dowód: akta kontroli str. 28, 145-149]

Wg wyjaśnień Sekretarza Gminy i odpowiedzialnego za sprawy społeczne Szefa Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego („MCZK”),:

- decyzja o realizacji usług odławiania, transportu, przyjęcia i pobytu bezdomnych zwierząt w schronisku Medor, jeszcze przed zawarciem umowy w tej sprawie, spowodowana była zaprzestaniem współpracy z Hotelem dla zwierząt (z końcem 2009 r.) i zamiarem podpisania umowy z Medorem,
- zaakceptowanie i zapłacenie Medorowi, za odłowienie psa posiadającego właściciela, spowodowane było brakiem zapisów w Programie o obowiązku obciążenia przez Gminę właściciela zwierzęcia poniesionymi kosztami.

¹³ Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.

[dowód: akta kontroli str. 235 pkt 1 i 7]

Wg wyjaśnienia Burmistrza, Fundacja Medor, do czasu zawarcia z nią umowy, wypływała psy interwencyjnie.

[dowód: akta kontroli str. 249 pkt 6]

4.7. W wyniku zawyżenia przez właściciela Medoru stawki za przyjęcie do schroniska 19 psów w miesiącu lipcu 2011 r. (rachunek nr 16/2011 z dnia 31 lipca 2011 r.), Gmina poniosła dodatkowe wydatki w wysokości 950 zł.

[dowód: akta kontroli str. 29, 166, 172-174]

Wg wyjaśnienia Burmistrza, Skarbnika i Szefa MCZK zawyżona stawka zostanie skorygowana.

[dowód: akta kontroli str. 236 pkt 8, 249 pkt 8]

4.8. Wg zapisów w umowie z Medorem (z dnia 20 stycznia 2010 r.), za przekroczenie jednomiesięcznego pobytu bezdomnego psa w schronisku (od dnia jego odłowienia lub przyjęcia) opiekunowi psa przysługiwał zwrot kosztów jego utrzymania w wysokości 7 zł na dzień.

Już w pierwszym rachunku Medoru, z dnia 1 lutego 2010 r., za pobyt w schronisku w miesiącu styczniu 2010 r. trzech bezdomnych psów przyjętych w dniu 7 grudnia 2009 r., jednego psa przyjętego w dniu 13 grudnia 2009 r. oraz jednego psa przyjętego w dniu 18 grudnia 2009 r., rozliczony koszt ich pobytu w schronisku był wyższy o kwotę 364 zł, w wyniku rozliczenia pobytu psów w schronisku przez 31 dni stycznia.

Podobnie postępowano w kolejnych miesiącach (do kwietnia 2012 r.), rozliczając pełny okres pobytu zwierząt w schronisku, niezależnie od terminu ich przyjęcia do schroniska.

[dowód: akta kontroli str. 28-29, 167, 230-232]

Wg wyjaśnienia Skarbnika, odłowienie pięciu psów w 2009 r. nastąpiło w sytuacji interwencyjnej, kiedy zaprzestano zgłaszania psów do Hotelu dla zwierząt nosząc się z zamiarem nieprzedłużania umowy, a nie było jeszcze podpisanej umowy z Medorem.

Odłowione przez Medor psy przebywały w schronisku przez 31 dni stycznia. Pobyt liczony po miesiącu przebywania w schronisku dotyczył psów odłowionych po zawarciu umowy, tj. od 20 stycznia 2010 r.

[dowód: akta kontroli str. 287 pkt 1]

4.9. W zawartej umowie z Medorem, z dnia 20 stycznia 2010 r., nie określono zasad i sposobu przejęcia, transportu i utrzymania psów będących własnością Gminy, przetrzymywanych w „Hotelu dla zwierząt”.

Fundacja „Medor” obciążyła Urząd rachunkami:

- z dnia 31 marca 2011 r. za transport zwierząt z „Hotelu dla zwierząt” w Łodzi i Wojtyszkach oraz nadzór weterynaryjny na kwotę 1.145 zł,
- z dnia 18 października 2011 r. za transport zwierząt z „Hotelu dla zwierząt” w Wojtyszkach na kwotę 726 zł.

Do schroniska Medoru dostarczono jednego psa. Rachunki zostały opłacone 4 i 5 dni po terminie zapłaty.

[dowód: akta kontroli str. 237-241]

4.10. Urząd nie posiadał rozeznania o ilości zwierząt odłowionych przez schroniska, oddanych do adopcji, poddanych uśpieniu i utylizacji.

W § 3 ust. 1 umowy z dnia 17 kwietnia 2012 r. zawartej z Medorem, określono, że: „Dokumentem potwierdzającym wykonanie przedmiotu umowy są sporządzane przez Wykonawcę miesięczne zestawienia obejmujące:

- ilość odłowionych w danym miesiącu na terenie Gminy i przewiezionych do schroniska zwierząt - na podstawie zgłoszeń przekazanych przez upoważnionego pracownika Urzędu,
- informację na temat ogólnego stanu ilościowego zwierząt przyjętych w okresie rozliczeniowym oraz tych nad którymi zaprzestano opieki”.

MCZK, sprawujące kontrolę nad Medorem, nie posiadało miesięcznych zestawień i nie żądało od schroniska dokumentów identyfikujących odłowione zwierzęta oraz potwierdzających realizację nałożonych obowiązków w zakresie opieki weterynaryjnej, a także uzasadniających wykazane w wystawianych rachunkach dane ilościowe.

[dowód: akta kontroli str. 303 pkt 5]

Wg wyjaśnienia Sekretarza i Szefa MCZK, nie żądano od Medoru dokumentów potwierdzających liczbę odłowionych zwierząt i ich pobytu w schronisku (zawartych

w wystawionych rachunkach), w postaci numerów identyfikacyjnych wszczepionych psom w dniu ich przyjęcia do schroniska, ponieważ nie było takiego zapisu w umowie.

[dowód: akta kontroli str. 236 pkt 9]

4.11. W dniu 15 września 2011 r. Burmistrz wystąpił do właściciela Hotelu dla zwierząt o przekazanie kopii dokumentów dotyczących opieki nad psami będącymi własnością Gminy z okresu za który wypłacane było przez Urząd wynagrodzenie, potwierdzających zasadność ponoszonych przez Gminę kosztów, prawidłowość realizacji umów od 2005 r. oraz pozwalających na weryfikację zwierząt i ich los.

W odpowiedzi z dnia 22 września 2011 r., Longin Siemiński, właściciel Hotelu dla zwierząt, poinformował Burmistrza, że – cyt.: „Gmina płacąc co miesiąc fakturę mogła na bieżąco kontrolować zarówno liczbę psów, ich stan i warunki w jakich przebywały.... To, że Gmina nie była w stanie ustalić za co płaciła przez ostatnie 6 lat, to wewnętrzny problem Urzędu i jego organizacji.”

[dowód: akta kontroli str. 226-227]

4.12. Wg wystawianych przez schroniska rachunków i faktur w badanym okresie ilość bezdomnych psów wylapanych na terenie Gminy znajdujących się w Hotelu dla zwierząt zmniejszyła się ze 163 w grudniu 2009 r. do 81 na koniec września 2012 r. Ich koszt utrzymania wynosił przez cały okres 5 zł za dobę pobytu w schronisku.

Liczba bezdomnych psów wylapanych na terenie Gminy przyjętych do schroniska Medoru w okresie od listopada 2009 r. do końca września 2012 r. wyniosła 590 szt. (5 w 2009 r., 206 w 2010 r., 201 w 2011 r., 178 w okresie 3 kwartałów 2012 r.).

W schronisku Fundacji Medor przebywało średnio 20 psów miesięcznie w 2010 r., 37 psów w 2011 r., 62 psy w okresie 3 kwartałów 2012 r.

Ich koszt utrzymania wynosił 7 zł za dobę (od 1 lutego 2012 r. - 7,50 zł dobę).

[dowód: akta kontroli str. 14, 25, 29, 67, 164-171]

Wg wyjaśnienia Sekretarza i Szefa MCZK, powodem zaakceptowania wyższej o 40% stawki za opiekę nad psem, było nieprowadzenie adopcji przez Hotel dla zwierząt, przetrzymywanie zwierząt w boksach po kilkadziesiąt sztuk, brak możliwości ich identyfikacji, nieuczciwość właściciela schroniska (psy miały po kilka „czipów”).

Medor był jedynym podmiotem posiadającym miejsca do przetrzymywania zwierząt i mogącym realizować zadania z zakresu opieki nad bezdomnymi zwierzętami w województwie łódzkim.

[dowód: akta kontroli str. 235-236 pkt 5 i 6]

4.13. Wbrew postanowieniom § 3 ust. 1 umowy zawartej z Medorem (z dnia 17 kwietnia 2012 r.), nakładających na schronisko obowiązek sporządzania comiesięcznych zestawień obejmujących m.in. liczbę odłowionych i przewiezionych do schroniska zwierząt wraz z podaniem ich numerów mikroprocesorów oraz zwierząt, nad którymi schronisko zaprzestało w tym czasie pełnienia opieki (stanowiących dokument potwierdzający wykonanie umowy), MCZK nie posiadało takich zestawień.

Zestawienie takie sporządzone zostało dopiero w toku kontroli NIK i dotyczyło zwierząt ujętych w korekcie faktury za miesiąc wrzesień 2012 r. (patrz punkt 4.15 niniejszego protokołu).

[dowód: akta kontroli str. 194-209, 291-301, 303 pkt 5]

Wg wyjaśnienia Skarbnika w sprawie przyczyn i okoliczności akceptowania do zapłaty faktur Schroniska dla zwierząt i rachunków Fundacji Medor, pomimo niemożności identyfikacji zwierząt i weryfikacji naliczonych kwot za opiekę nad nimi, wynika, że w związku z przetrzymywaniem zwierząt będących własnością Gminy w schroniskach istniało zobowiązanie Gminy do zapłaty. W schronisku Medoru istniała możliwość ich identyfikacji.

[dowód: akta kontroli str. 254 pkt 5]

4.14. W badanym okresie nie były ponoszone przez Gminę wydatki na wylapywanie psów przez podmioty nieprowadzące schronisk.

[dowód: akta kontroli str. 171]

4.15. Wg dokumentacji księgowej w latach 2010-2012 (3 kwartały) do schronisk dla zwierząt bezdomnych trafiło 950 psów i 305 kotów z terenu Gminy. W przypadku 55 kotów, po ich sterylizacji wypuszczone one zostały na wolność.

[dowód: akta kontroli str. 164-171]

W toku niniejszej kontroli Urząd wstrzymał płatność za fakturę wystawioną przez Medor za opiekę nad zwierzętami bezdomnymi w miesiącu wrześniu 2012 r. oraz dokonał

identyfikacji i rozliczenia zwierząt bezdomnych z terenu Gminy przebywających w schronisku prowadzonym przez „Medor”.

Wg dokonanego rozliczenia na koniec września 2012 r. w schronisku pozostawało 86 psów i 23 koty.

W okresie miesiąca września do schroniska przyjęto 10 psów oraz 11 kotów. W przypadku 2 kotów po zabiegu kastracji odwiezione one zostały do miejsca ich stałego przebywania.

Do adopcji oddano 15 psów i 4 koty. Zgonem zakończył się pobyt w schronisku 3 kotów.

[dowód: akta kontroli str. 294-301]

W wyniku dokonanej korekty rachunku Medoru za opiekę sprawowaną we wrześniu 2012 r. nad zwierzętami bezdomnymi z terenu Gminy jej wynagrodzenie wzrosło z 23.795 zł do 29.990 zł, tj. o 26%.

[dowód: akta kontroli str. 209, 291-293]

4.16. Zestawienie wydatków poniesionych w latach 2011-2012 (do 30 września) przez Gminę na opiekę nad zwierzętami przedstawia poniższe zestawienie:

(dane w zł)

Zakres wydatków	2010	2011	Plan na 2012	do 30 września 2012
Wykonywanie zadań w zakresie opieki nad zwierzętami, w tym:	492.563	322.459	460.000	228.286
a) wydatki na zapobieganie bezdomności zwierząt (znakowanie, kastracja, sterylizacja)	1.771	2.543	3.000	1.100
b) na sfinansowanie wylapywania i pobytu zwierząt w schroniskach	490.792	319.202	454.000	225.743
c) koszty opieki nad zwierzętami, które:	-	714	3.000	1.443
• uległy wypadkom	-	714	3.000	1.443
• odebrano właścicielom na podstawie decyzji Burmistrza (art. 7 u.o.z.)	-	-	-	-
d) wydatki na wsparcie akcji promujących adopcje zwierząt lub służących ochronie praw zwierząt, w tym:	-	-	-	-
• dotacje dla organizacji zajmujących się ochroną zwierząt	-	-	-	-

[dowód: akta kontroli str. 54, 144]

4.17. Za opiekę nad bezdomnymi psami wylapanymi na terenie Gminy, sprawowaną w okresie kwiecień 2011 r. – marzec 2012 r., Hotel dla zwierząt zażądał (wezwanym z dnia 29 sierpnia 2012 r.), wynagrodzenia w łącznej kwocie 225,9 tys. zł, informując o skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego w przypadku braku zapłaty do dnia 3 września 2012 r.

Do czasu zakończenia niniejszej kontroli rozstrzygnięcie sądowe nie zapadło.

[dowód: akta kontroli str. 142-143]

4.18. Wg ewidencji księgowej w badanym okresie Gmina nie ponosiła kosztów opieki nad bezdomnymi zwierzętami gospodarskimi.

[dowód: akta kontroli str. 104-120, 124-139, 164-171]

W jednym przypadku bezdomna koza, doprowadzona w dniu 16 lipca 2012 r. do Komisariatu Policji w Aleksandrowie Łódzkim, po ustaleniu przez MCZK danych jej właściciela, który zrzekł się prawa własności do niej, a także sprawdzenia warunków bytowania w gospodarstwach wyrażających chęć jej przyjęcia, przekazana została nieodpłatnie, na podstawie umowy darowizny z dnia 13 sierpnia 2012 r., gospodarstwu rolnemu w Cedrowicach.

[dowód: akta kontroli str. 228-229]

4.19. Urząd nie egzekwował od Medoru przestrzegania postanowień umowy z dnia 20 stycznia 2010 r., w zakresie ilości przyjmowanych do schroniska psów (15 szt. miesięcznie) i kotów (5 szt. miesięcznie).

Wg wystawianych rachunków ilość przyjętych psów wyniosła m.in.: 34 w marcu 2010 r., 25 w lipcu 2010 r., czy 28 w marcu 2011 r.

Ilość przyjętych kotów wyniosła 22 szt. już w pierwszym miesiącu realizacji umowy (lipiec 2010 r.).

[dowód: akta kontroli str. 165-169]

Wg wyjaśnienia Sekretarza i Szefa MCZK przekroczenie limitów określonych w umowie z Medorem wynikało z konieczności reagowania na każde zgłoszenie o bezdomnym zwierzęciu oraz braku innego schroniska.

[dowód: akta kontroli str. 236 pkt 8]

4.20. Umowa zawarta w dniu 20 stycznia 2010 r. z Medorem na sprawowanie opieki nad bezdomnymi zwierzętami z terenu Gminy nie zabezpieczała Urzędowi możliwości przeprowadzania kontroli warunków jej wykonania do sierpnia 2011 r., pomimo naruszania przez schronisko jej postanowień, kontrola schroniska nie była przeprowadzana.

[dowód: akta kontroli str. 28-34]

Umowa z Medorem, z dnia 17 kwietnia 2012 r., zastrzegła prawo kontroli sposobu wykonywania przez schronisko przedmiotu umowy w zakresie ochrony warunków pobytu i rzeczywistego stanu ilościowego zwierząt.

Wykonawca umowy zobowiązany został do wpuszczenia upoważnionego przedstawiciela Urzędu na teren schroniska, a także wyznaczenia osoby udzielającej stosownych wyjaśnień.

[dowód: akta kontroli str. 14]

W wyniku prośby Wojewody Łódzkiego, z dnia 12 lipca 2011 r., wystosowanej do wszystkich gmin z terenu województwa łódzkiego, o zainteresowanie się problemem niespełniania przez niektóre schroniska oczekiwanej roli w zakresie zapewnienia zwierzętom dobrostanu oraz ponoszenia kosztów ich utrzymania, w sytuacji gdy z różnych powodów nie przebywały one w schroniskach, Urząd przeprowadził w dniu 30 sierpnia 2011 r. kontrolę schroniska prowadzoną przez Medor.

Kontrola ta wykazała nieprowadzenie przez schronisko żadnej dokumentacji dotyczącej odławianych zwierząt oraz niemożliwość weryfikacji ilości zwierząt wykazanych w rachunkach opłacanych przez Urząd.

Niemożliwa była również weryfikacja przedstawionego przez Medor do kontroli wykazu psów z terenu Gminy z posiadaną przez schronisko dokumentacją.

Nieprawidłowości dotyczyły również braków:

- kart wypisu - dla wszystkich zwierząt przebywających w schronisku,
- informacji o przebiegu opieki weterynaryjnej,
- podpisów lekarza weterynarii na kartach wypisu w części dotyczącej zastosowanych preparatów,
- nadania numeru chip dla wszystkich zwierząt wykazanych w ewidencji,
- dokumentów potwierdzających wydanie zwierzęcia właścicielowi, jak również z przyjęcia po jego zwrocie z adopcji,
- numeru umowy, określenia gatunku, płci, wieku, podpisu przyjmującego zwierzę – w części umów adopcyjnych,

Stwierdzono także rozbieżności pomiędzy zeszytem ewidencji, kartami wypisu i umowami adopcyjnymi.

[dowód: akta kontroli str. 30-34, 255]

Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości i rozbieżności w dokumentacji zwierząt, jak również z powodu zatrzymania przez Prokuraturę części dokumentów oraz brak możliwości zweryfikowania ilości odławianych i utrzymywanych zwierząt, Burmistrz, pismem z dnia 6 grudnia 2011 r., zobowiązał do:

- wystawiania rachunków za wykonane usługi zgodnie z zawartą umową,
- dokonania zwrotu nienależnie naliczonych opłat na kwotę 50.835 zł,
- prowadzenia szczegółowej dokumentacji dotyczącej odławiania zwierząt, przyjmowania do schroniska, przebiegu opieki weterynaryjnej oraz dokumentacji dotyczącej oddawania zwierząt do adopcji lub właścicielom.

[dowód: akta kontroli str. 35-37]

W dniu 3 stycznia 2012 r. Burmistrz wypowiedział umowę (z dnia 20 stycznia 2010 r.) zawartą z Medorem na przyjmowanie bezdomnych psów i kotów z terenu Gminy, ze skutkiem natychmiastowym z dniem 15 lutego 2012 r.

[dowód: akta kontroli str. 40]

W dniu 8 lutego 2012 r. Burmistrz poinformował Medor o umorzeniu wykazanej w wystąpieniu pokontrolnym kwoty oraz uznaniu naliczonych opłat i wystawionych rachunków.

Wnioskowanym powodem odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie naliczonych opłat na kwotę 50.835 zł, były - wg argumentacji Prezesa Fundacji Medor zawartej w piśmie z 19 stycznia 2012 r. - zaniżone limity bezdomnych zwierząt przyjmowanych do schroniska, niemożliwe do przestrzegania, oraz poczynione ustalenia z Urzędem w sprawie większego zapotrzebowania na świadczone usługi w tym zakresie.

[dowód: akta kontroli str. 38-39]

Kolejna kontrola Fundacji Medor, przeprowadzona w dniu 13 kwietnia 2012 r., wykazała bardzo dobre warunki bytowania zwierząt oraz prawidłowe prowadzenie wymaganej dokumentacji.

Braki fotografii zwierząt w prowadzonej dokumentacji miały zostać uzupełnione oraz dosłane systematycznie drogą elektroniczną do MCZK.

[dowód: akta kontroli str. 62-66]

W dniu 27 września 2012 r. Burmistrz upoważnił pracowników Urzędu do sprawdzenia prawidłowości realizacji umowy zawartej z Medorem.

Do czasu zakończenia kontroli NIK (15 listopada 2012 r.), protokół z kontroli Medoru nie został sporządzony.

[dowód: akta kontroli str. 311]

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak rozeznania o ilości zwierząt odłowionych przez schroniska, oddanych do adopcji, poddanych uśpieniu i utylizacji,
- brak rzetelnej kontroli wywiązywania się schronisk z finansowych warunków umów, m.in. ze względu na brak możliwości identyfikacji zwierząt przebywających w schroniskach,
- akceptowanie nierzetelnych rozliczeń dotyczących wylapanych i przetrzymywanych w schroniskach bezdomnych zwierząt

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1 Bezwzględne egzekwowanie od schronisk dla bezdomnych zwierząt pełnego wykonania warunków określonych w umowach.
- 2 Uwzględnienie w Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy na 2013 r. realizacji zadania związanego z usypianiem ślepych miotów (art. 11a ust. 1 pkt 3 u.o.z.),
- 3 Informowanie właścicieli odebranych zwierząt - decyzjami Burmistrza - o konieczności zwrotu poniesionych przez Gminę wydatków za umieszczenie zwierząt w schronisku oraz wyegzekwowanie poniesionych przez Gminę wydatków za umieszczenie w schronisku zwierząt posiadających właściciela.
- 4 Wyegzekwowanie od Fundacji Medor poniesionych przez Gminę kosztów związanych z odłowieniem, transportem do schroniska i utrzymaniem zwierząt posiadających właścicieli, którym zostały one zwrócone ze schroniska.
- 5 Rozliczenie z Medorem kwoty 950 zł na skutek zawyżenia rachunku nr 16/2011 z dnia 31 lipca 2011 r.
- 6 Dokonanie przeniesienia środków finansowych przeznaczonych na dokarmianie bezdomnych kotów z rozdziału 90003 „oczyszczanie miast i wsi” (§ 4210 „zakup materiałów i wyposażenia”) do rozdziału 90095 „pozostała działalność”.
- 7 Rozważenie – we współdziałaniu z innymi gminami – budowy wspólnego schroniska dla bezdomnych zwierząt.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 25 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

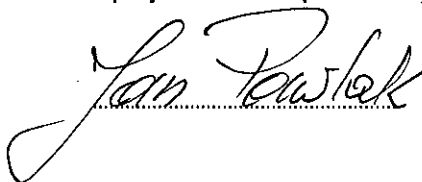
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 12 grudnia 2012 r.

Kontroler

Jan Pawlak

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
z up. Dyrektora
Andrzej Cieniewski
Wicedyrektor

